

Posudek diplomové práce

Autor: Bc. Jan Hron

Název: *Historie, koncepce a vnímání náboženského prostoru v římské imperiální době a vliv topografických metafor na jeho interpretaci* (Praha 2015)

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Lukeš, Th.D. (katedra biblistiky a judaismu HTF UK v Praze)

Formální kritéria:

Diplomová práce, předložená na katedře biblistiky a judaismu HTF UK v Praze, odpovídá formálním kritériím stanoveným pro vypracování diplomových prací a obsahuje všechny náležitosti (včetně prohlášení studenta o samostatném vypracování a podpisu) nutné pro její přijetí.

Rozsah a struktura:

Diplomová práce má rozsah 109 stran, přičemž její textová část začíná *Úvodem* na straně 6 a končí *Závěrem* na stranách 90-91. Strany 92-108 obsahují *Literaturu* užitou k práci, po níž následuje anglicky psané *Summary* na straně 109. *Anotace* je na straně 4 a *Obsah* na straně 5. Práce je rozdělena do pěti hlavních částí a *Závěru*, které jsou dále rozpracovány do dvou až čtyř dílčích podkapitol. Rozdělení práce je logické i tematicky soudržné, což vytváří plynulou návaznost jednotlivých částí. Autor začíná u metodologických předpokladů a vnímání metafory, od čehož postupuje k římskému imperiálnímu světu, který důkladně pojedná v optice vytyčených předpokladů. Poslední, pátá kapitola, je zaměřena na úvahy nad poutí, turismem, divadlem náboženského života a metaforou muzea.

Mimořádně obsáhlý seznam *Literatury* je dále členěn na *Primární literaturu* a *Sekundární literaturu*. Autor pracuje téměř výhradně s anglickými zdroji a zohledňuje monografie, žurnály, slovníky, kolektivní monografie, vybírá díla „klasická“ i experimentální studie a těží z děl moderních i starších. (Již sám výběr literatury odráží pílí, rozhled a vyzrálost autora.)

Jazyk a styl:

Jazyk a styl práce odpovídají odbornému dílu, autor zvládá terminologii, citace, píše uvážlivě a poměrně úsporně. Přesto se místy objevují poněkud kostrbatá napojení souvětí a „vychýlení“ větné vazby. Vzhledem k tomu, že se autor musel v průběhu psaní práce vyrovnat s překladem desítek cizojazyčných publikací a vše zapracovat do češtiny, s čímž se bez problémů vyrovnal, lze občasné jazykové nedůslednosti odpustit. Zmiňované prohřešky zajisté jsou nedostatkem „diplomové práce“, avšak spíše „estetické“ povahy, což hodnotu autorova vlastního bádání přímo neohrožuje. Dílo má svou vnitřní dynamiku a nutí čtenáře k dalšímu čtení, což svědčí o kvalitě zpracování (navzdory jistým gramatickým prohřeškům).

Obsah a hodnocení:

Bc. Jan Hron předložil bezesporu velmi zajímavé a badatelsky cenné dílo, jež pojednává nevšední téma z pozice religionistiky se zohledněním moderního bádání v oblasti literární teorie a teorie jazyka. Cíle, které si v *Úvodu* práce autor vytyčil, vrchovatou měrou splnil a ukázal svůj badatelský potenciál i exaktní, vědecký styl myšlení. Do problematiky autor hluboce pronikl a jeho úvahy na pomezí religionistiky, filosofie, historie a literární vědy dávají studované náboženské problematice specifický obsah a originalitu. Zvláště pozitivně lze hodnotit pasáže o „metafoře“ (str. 9-20) a následné aplikace různého pojetí metafory ve vztahu k prostoru a místu. Přínosné jsou i analýzy týkající se „posvátna“, „sociálního charakteru prostoru“, „rituálu“, „mýtu“ a „náboženství“, kde autor netěží jen ze stále populárního M. Eliadeho, jehož bádání podrobuje kritickým soudům (např. str. 27), ale zohledňuje koncepty Durkheima, Gennepa, Smithse, Tweeda, Bourideua a řady dalších. Právě ve zpracování značného množství teorií, ale i množství historických a geografických poznatků je hodnota jeho diplomové práce. Autor ve svém díle jednak vypreparoval svůj pohled na realitu skrze poctivé přebrání a vyhodnocení různých autorských pojetí a teorií, ale předložil i kvalifikovaný náhled na

epochu římského císařství ve vztahu k veřejnému prostoru, místu, městu („urbánnímu prostoru“) a kultu imperátora. Zamýšlí se nad řadou doprovodných jevů, které kult imperátora a vnímání božstev přinášely (řeší např. funkci kněze v antickém světě), což se děje v závěrečných kapitolách práce, která je tímto zajímavá až do konce. K nejzdařilejším kapitolám patří v této souvislosti kapitola „5.1 Pouť a turismus“ (str. 74-81), jakož i „5.2 Divadlo náboženského života“ či „5.3 Metafora muzea“, v nichž odhaluje rituály v životě starých Římanů, hodnotu starých narativů, příběhů a nábožensko-kulturních jevů. Autor ve své diplomové práci mimoděk jasně ukázal hodnotu religionistiky (rovněž pro teologické uchopení problému) a prokázal také schopnost kreativní rekonstrukce (římského světa a jeho sociálních i náboženských projevů na základě dobových informací a kritické práce s badatelskými teoriemi). Tímto však potenciál autorovy práce není zcela vyčerpán, neboť řada úvah se týká ideologického „pletiva“ a struktur moci v římské společnosti, což je bezesporu aktuální téma i pro dnešek. Jak je patrné, v rámci moderní religionistiky lze uchopit a skloubit teorii narativu, metafory, sociologickou kritiku, deskripci náboženských jevů i historických skutečností ve vztahu k době antiky i dneška. Autor si je vědom komplexnosti řešeného problému a umí získat i využít patřičné nástroje, které doba dnešního kritického bádání nabízí. Práce je tedy přínosná metodologicky i obsahově.

Klasifikace:

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji jednoznačně hodnocení „**výborný**“. Autor by měl ve svém bádání dále pokračovat v rámci postgraduálního studia.

Dne 1.6.2015 v Praze

Jiří Lukeš